ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Δράσεις και Προτάσεις της Περιφέρειας Αττικής για το φλέγον ζήτημα του παθογόνου καραντίνας *Xylella fastidiosa*

Ηρακλής Μπουμπουράκας, PhD Γεωπόνος

Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ Πειραιά

Απρίλιος 2016

Οκτώβριος 2013

Ιανουάριος 2019

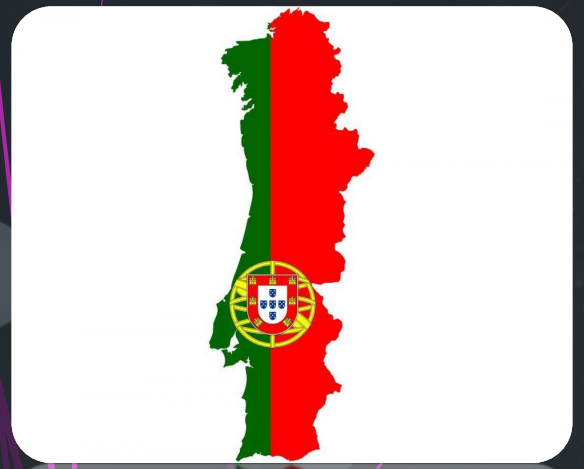

Οκτώβριος 2015

Σεπτέμβριος 2016

Οκτώβριος 2018

Ιούλιος 2015

Oleae europaea

Prunus avium

Prunus dulcis

Nerium oleander

Laurus nobilis

Polygala myrtoi

Rosmarinus officinalis

Xylella fastidiosa

Φυτοπαθογόνο βακτήριο καραντίνας
Περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΑΙ της Οδηγίας 2000/29ΕΕ
Αποτελεί την **βασική προτεραιότητα** της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα στης φυτοϋγείας
Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ λήψη προληπτικών μέτρων για την αποφυγή της εισόδου και εξάπλωσής του στην επικράτειά της

Xylella fastidiosa: κύρια χαρακτηριστικά

Ξενιστές

Βακτήριο με πολλά υποείδη τα οποία προσβάλλουν ένα **ιδιαίτερα μεγάλο εύρος ξενιστών** (ελιά, πυρηνόκαρπα, εσπεριδοειδή δασικά καλλωπιστικά κ.α.)

Είδος προσβολής

Αποικίζει τα ξυλώδη αγγεία των φυτών ξενιστών και κινείται εντός τους ανοδικά και καθοδικά φράζοντάς τα περιορίζοντας τη τροφοδοσία των προσβεβλημένων φυτών σε νερό και θρεπτικά στοιχεία

Συμπτώματα

Ελιά: καχεξία, χλώρωση και περίκαυμα (καψάλισμα) των φύλλων, νέκρωση της κορυφής των κλάδων, ημιπληγία κλαδίσκων, κλάδων και βραχιόνων, αποπληξία και τελικά **νέκρωση όλου του δένδρου**

Μετάδοση-εξάπλωση

- Μεταδίδεται με τον εμβολιασμό αλλά και με έντομα κυρίως τζιτζικάκια
- Η διακίνηση και χρήση μολυσμένου πολλαπλασιαστικού υλικού, συμπεριλαμβανομένης και της περίπτωσης των εντόμων-φορέων που ενδέχεται να μεταφερθούν πάνω στα φυτά θεωρείται ο αποτελεσματικότερος τρόπος εξάπλωσης του *Xylela fastidiosa* σε μεγάλες αποστάσεις

Αντιμετώπιση

- Λήψη προληπτικών μέτρων
- Χρήση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού
- Αντιμετώπιση των εντόμων - φορέων
- Καταστροφή των ζιζανίων - ξενιστών
- Καταστροφή όλων των προσβεβλημένων φυτών

Η κατάσταση στην Ελλάδα

Η Χώρα μας η οποία επί του παρόντος (αρχές 2019) θεωρείται **απαλλαγμένη**.

Η διατήρησή της σε αυτό το καθεστώς αποτελεί θέμα **ΕΘΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑΣ** και **ΥΨΙΣΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ**

ΦΥΤΟΫΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ & ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Η κατάσταση στην Περιφέρεια Αττικής

Θεωρείται μέχρι στιγμής **απαλλαγμένη**

Η μεγαλύτερη Περιφέρεια της Χώρας με 8 Περιφερειακές Ενότητες

3.350.000 ελαιόδεντρα

353 φυτώρια και garden centers

3 σημεία εισόδου (Λιμάνι Πειραιά, Λιμάνι Λαυρίου , Αερολιμένας Ελ. Βενιζέλος)

Οι ενέργειες της Περιφέρειας Αττικής μέχρι σήμερα

Επισκοπήσεις

Μακροσκοπικοί

Δειγματοληψίες

Παγιδοθεσίες

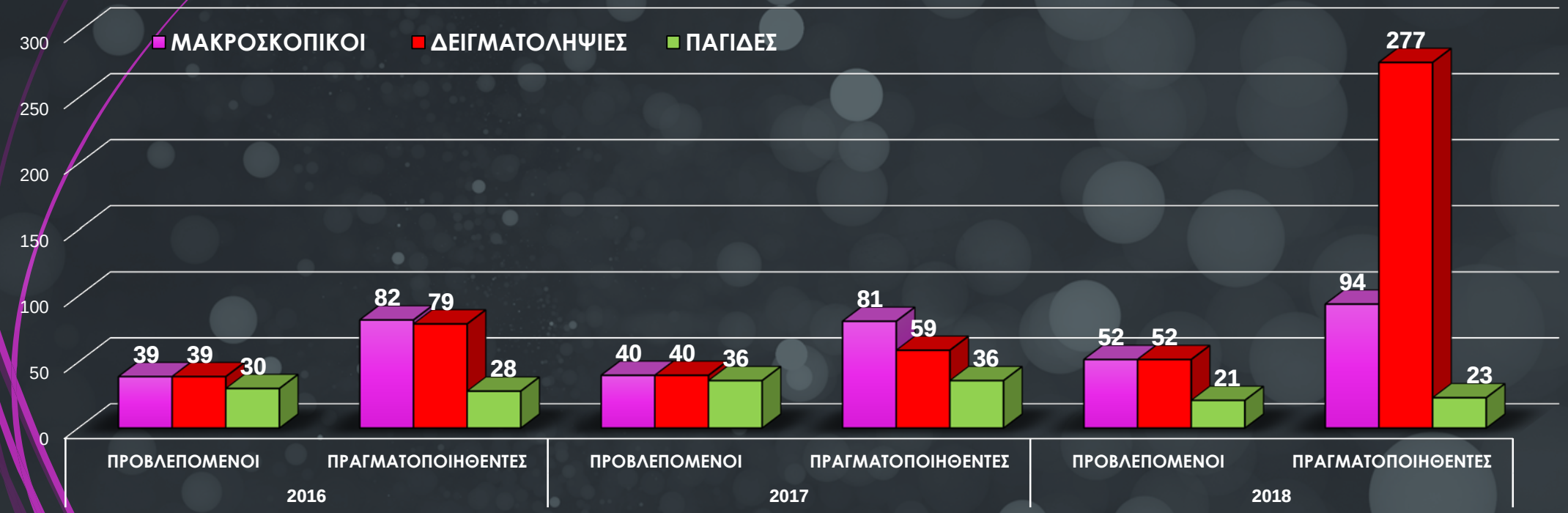

Εκστρατεία Ενημέρωσης

Ενημερωτικές συναντήσεις – Ημερίδες με θέμα τον οργανισμό καραντίνας *X. fastidiosa*

Δελτία τύπου και Ενημερωτικά έγγραφα προς τους ενδιαφερόμενους

Σύνταξη και διανομή Ενημερωτικών φυλλαδίων και αφισών

Σχέδια δράσης
για την αποφυγή της εισόδου και της εξάπλωσης του *Xylella fastidiosa* στην Περιφέρεια Αττικής

Άξονας 1.: Δράσεις πριν την εμφάνιση του *X.f*

Άμεση διαπίστωση 1ης προσβολής & χωρίς χρονοτριβή λήψη μέτρων

Δράση 1.: Αποφυγή εισόδου από Χώρες της Ε.Ε

Δράση 2.: Αποφυγή εισόδου από Τρίτες Χώρες

Εντατικοποίηση επιθεωρήσεων σε επιχειρήσεις που διακινούν φυτά από Χώρες της Ε.Ε όπου έχει εντοπιστεί το *X.f*
(Τήρηση φυτοϋγειονομικής Νομοθεσίας, Δειγματοληψίες)

Συνεργασία με Λιμενικό και Αστυνομία

Δράση 3.: Παρακολούθηση, αξιολόγηση και επανεκτίμηση της κατάστασης στην Περιφέρεια Αττικής

(Εντατικοποίηση των επισκοπήσεων)

- Επισκοπήσεις για το *Χ.f* σύμφωνα με το επίσημο πρόγραμμα
- Επισκοπήσεις για το *Χ.f* παράλληλα με την εκτέλεση των επιθεωρήσεων για άλλους εχθρούς και παθογόνα
- Στοχευμένες επιθεωρήσεις που θα αφορούν τη διερεύνηση κατευθυνόμενων περιπτώσεων μετά από σχετική πληροφόρηση από:

Παραγωγούς,
Φυτώρια και Κέντρα εμπορίας,
Λιμενικό,
Πολίτες,
Μεταφορικές Εταιρείες,
Εταιρείες Έργων Πρασίνου

Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση

Εκστρατεία Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης

Ημερίδες
Φυλλάδια, Αφίσες
Δελτία Τύπου, Banners
Τηλεφωνική Γραμμή Ενημέρωσης

Αναγνώριση των συμπτωμάτων
Αναγκαιότητα άμεσης ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών
Τήρηση των φυτοϋγειονομικών υποχρεώσεων
Φυτοϋγειονομικό καθεστώς *Χ.f* στην Ε.Ε και τις Τρίτες Χώρες
Μέσα και στρατηγικές αντιμετώπισης
Η προστασία του ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ είναι ευθύνη ΟΛΩΝ

Άξονας 2.: Δράσεις μετά την εμφάνιση του *Χ.f*

1. Εντοπισμός του *Χ.f* σε εισαγόμενο ή διακινούμενο φορτίο

2. Εντοπισμός του *Χ.f* μετά από επισκοπήσεις σε σημεία πώλησης ή σε αγρούς

Ακριβείς, Άμεσες Συντονισμένες, Προκαθορισμένες

- Εκπαίδευση συνεργείων διαχείρισης φυτικού υλικού προς καταστροφή
- Καταγραφή των απαιτούμενων μηχανημάτων και ψεκαστικών μέσων
- Σύνταξη και διανομή προς τους ενδιαφερομένους, οδηγιών με τις απαιτούμενες ενέργειες σε περίπτωση εντοπισμού του βακτηρίου
- Ενημέρωση των κατοίκων των οριοθετημένων περιοχών για τις απαιτούμενες ενέργειες προς αποφυγή της διασποράς του παθογόνου
- Σχεδιασμός της ροής ενεργειών και του χρονοδιαγράμματος τέλεσής τους
- Σύσταση ειδικών ομάδων δράσης και καταμερισμός καθηκόντων μετά από σύγκληση των αρμόδιων φορέων

Ευχαριστίες

ΔΑΟΚ Αν. Αττικής: Παπαδοπούλου Ντίνα και Ντούλμπερη Λάμπρο
ΔΑΟΚ Νήσων: Μαρούλη Ευφημία και Άννα Παλιογιάννη
ΔΑΟΚ Νοτίου Τομέα: Λουρίδα Δημήτρη
ΔΑΟΚ Δυτικής Αττικής: Σαραντώνη Βασιλική
ΔΑΟΚ Κεντρικού Τομέα: Λαϊνη Ελισσάβετ, Μαρία Δημοπούλου
ΔΑΟΚ Δυτικού Τομέα: Μίχου Κυπαρισσία